МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Західнодонбаський інститут

Кафедра економіки та менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

спеціальності: 073 Менеджмент

освітнього рівня: перший (бакалаврський)

освітньої програми: Менеджмент

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом

Затверджено
Науково-методичною радою
Західнодонбаського інституту
ПрАТ "ВНЗ "МАУП"
від 25 червня 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма</td><td>заочна форма</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів 4</td><td>Галузь знань
<u>07 Управління та адміністрування</u></td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність:
<u>073 Менеджмент</u></td></tr>
<tr><td>Модулів - 1</td><td rowspan="5">Спеціалізація:
<u>Економіка та управління бізнесом</u></td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання
_____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 120</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи студента –2</td><td rowspan="11">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
<u>бакалавр</u></td><td>34 год.</td><td>6год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td>4год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>68 год.</td><td>110 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>Іспит</td><td>Іспит</td></tr>
</table>

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

Предмет: форми і методи господарювання підприємства.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: зміст основних економічних понять і категорій (основні фонди і оборотний капітал підприємства, продуктивність праці, дохід, прибуток, рентабельність та інші), теоретичні основи та методи вимірювання показників, які характеризують промислову діяльність підприємства, особливості організації, управління, планування та прогнозування діяльності підприємства, економічну ситуацію у промисловості, перспективу розвитку промислового виробництва, основні ринкові закони на базі вивчення курсу «Економічна теорія»; технологічні процеси сучасної економіки, принципи вибору сировини, енергетичних ресурсів та раціонального розміщення підприємства з урахуванням вимог до охорони навколишнього середовища;

Вміти: якісно оцінювати ефективність заходів, спрямованих на прискорення науково – технічного прогресу, втілення інноваційного потенціалу на підприємстві, розраховувати економічний ефект від використання нових технологічних процесів і зміни технічних параметрів устаткування, будувати організаційну та виробничу структуру управління підприємством, вибирати оптимальні методики для визначення оптової ціни продукції, формувати виробничу програму підрозділів підприємства, планувати витрати підприємства, складати калькуляцію і кошторис витрат на виробництво і реалізацію виготовляємої продукції, розраховувати техніко – економічні показники діяльності промислового підприємства та його підрозділів.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 – Основні фонди і оборотний капітал, організаційні основи праці на промисловому підприємстві.

Тема 1.1 – **Теорії підприємств і основи підприємництва.**

Загальна характеристика підприємницької діяльності. Державне регулювання підприємницької діяльності. Державна реєстрація та порядок ліквідації суб'єктів підприємництва.

Тема 1.2 – **Види підприємств, їх організаційно-правові форми.**

Підприємство, його основні цілі. Класифікація підприємств. Добровільні об'єднання промислових підприємств. Типи виробництв, виробничий процес, його організація. *Устав підприємства, його склад і значення. – СР.*

Тема 1.3 – **Зовнішнє середовище господарювання підприємств.**

Основні риси, мета функціонування, права та обов'язки підприємства. Соціально – економічні та організаційні форми підприємства. Зовнішнє середовище функціонування підприємства.

Тема 1.4 – **Структура та управління підприємством.**

Сутність і функції управління підприємством як складною системою. Різновиди управління на підприємстві. Сучасні принципи управління. Методи управління виробництвом. Організаційні структури управління підприємством. Шляхи удосконалення управління підприємством.

Тема 1.5 – **Ринок і продукція.**

Ринкове середовище господарювання підприємства. Сутність і основні функції ринку. Види інфраструктури ринку. Сутність продукції та її основні характеристики. Формування виробничої програми підприємства.

Тема 1.6 – **Планування діяльності підприємства.**

Методологічні основи планування. Класифікація методів планування. Стратегія розвитку підприємства. Тактичне планування. Оперативне планування. Бізнес – планування.

Тема 1.7 – **Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.**

Поняття про персонал підприємства. Класифікація і структура персоналу підприємства. Планування та аналіз чисельності робочого персоналу. Продуктивність праці, методи визначення продуктивності. Кадрова політика і система управління персоналом. *Баланс робочого часу. Шляхи підвищення продуктивності праці. – СР.*Принципи, функції,форми і системи оплати праці. Планування і аналіз фонду заробітної плати. *Заробітна плата на конкретних підприємствах (приклади) – СР*

Тема 1.8 – **Капітал підприємства**. **Основні виробничі фонди підприємства**.

Сутність, класифікація та структура основних фондів. Нематеріальні ресурси підприємства. Методи оцінки основного капіталу. Амортизація основних фондів. Показники ефективного використання основного капіталу. *Шляхи покращання використання основних виробничих фондів. – СР.*

Оборотний капітал підприємства.

Оборотний капітал підприємства, його склад, структура. Джерела утворення оборотних засобів. Кругообіг оборотного капіталу. Показники оборотності оборотних засобів, їх розрахунок. Нормування оборотного капіталу. *Шляхи прискорення оборотного капіталу. – СР.*

Змістовий модуль 2 – Техніко – економічні показники виробничої діяльності підприємства.

Тема 2.1 **– Економічна ефективність інвестицій.** Поняття інвестицій, їх види і класифікація. Структура капітальних витрат, джерела їх формування. Загальні принципи і етапи планування капіталовкладень підприємства. Показники абсолютної та відносної ефективності інвестиційних вкладень. *Впливання економічних ситуацій на обсяг інвестицій. – СР.*

Тема 2.2 **Інноваційна діяльність.**

Поняття і класифікація інноваційних процесів. Науково –технічний прогрес, його основні напрями. Оцінювання рівня НТП. Організаційний прогрес. Оцінювання економічної ефективності нововведень.

Тема 2.3 – **Виробнича потужність підприємства і виробнича програма.** Виробнича потужність підприємства, поняття, значення і види потужностей. Показники використання виробничої потужності, їх розрахунок. *Шляхи покращання використання показників виробничої потужності. Основні розділи виробничої програми. – СР.*

Тема 2.4. – **Організація виробництва і забезпечення якості продукції.**

Техніко – технологічна база виробництва: складові та тенденції розвитку. Класифікація виробничих процесів, типи виробництв, виробничий процес, його організація у часі. Термін виробничого циклу, пошук резервів скорочення часу на окремих етапах. Методика визначення терміну виробничого циклу при різних засобах руху предметів праці. Методи організації виробництва. Поняття якості продукції, необхідність її поліпшення. Показники якості продукції.

Методи оцінки якості продукції. Економічна ефективність підвищення якості продукції. *Методи вивчення витрат робочого часу – СР*

Тема 2.5 – **Витрати на виробництво та реалізацію продукції.** Економічна сутність показника собівартості. Класифікація витрат на виробництво по економічним елементам витрат і по кошторису витрат. Калькуляція витрат. Ціни, їх види та основні функції. Ціноутворення в ринкових умовах. *Шляхи зниження витрат на виробництво продукції. – СР.Основні принципи ціноутворення. – СР.*

Тема 2.6 – **Фінансово – економічні результати діяльності підприємства.** Поняття доходу та прибутку. Види прибутку. Економічна сутність показника рентабельності, її види. Методи розрахунку рентабельності. Сутність і значення фінансової діяльності підприємства, її задачі. Показники фінансового стану підприємств, їх розрахунок. *Шляхи збільшення прибутку на підприємстві. Розподіл прибутку на промисловому підприємстві. .Структура фінансового плану. – СР*

Тема 2.7 – **Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та**

реструктуризація.

Сутність і необхідність реструктуризації підприємства. Наслідки реструктуризації. Оціночні показники результатів реструктуризації. Види реструктуризації, їх характеристика. Розробка і здійснення програми (бізнес – плану) реструктуризації підприємства. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації.

Тема 2.8 – **Економічна безпека та антикризова діяльність.**

Змістово–типологічна характеристика економічної безпеки підприємства. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Основні напрями організації економічної безпеки за окремими функціональними складовими.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Основні фонди і оборотний капітал, організаційні основи праці на підприємстві.												

Тема 1.1	4	2				2	6					6
Тема 1.2	4	2				2	6					6
Тема 1.3	4	2				2	6					6
Тема 1.4	6	2				4	6					6
Тема 1.5	6	2				4	6					6
Тема 1.6	8	2				6	6					6
Тема 1.7	10	2	2			6	8	1	1			6
Тема 1.8	12	2	4			6	10	1	1			8
МКР	2		2									
Разом за модулем 1	56	16	8			32	54	2	2			50
Змістовий модуль 2. Техніко – економічні показники виробничої діяльності підприємства												
Тема 2.1	8	2	2			4	6					6
Тема 2.2	6	2				4	8					8
Тема 2.3	10	2	2			6	8					8
Тема 2.4	8	2				6	8					8
Тема 2.5	12	4	2			6	9	1				8
Тема 2.6	10	2	2			6	9	1				8
Тема 2.7	4	2				2	8	1	1			6
Тема 2.8	4	2				2	10	1	1			8
МКР	2		2									
Разом за модулем 2	64	18	10			36	66	4	2			60
Усього годин	120	34	18			68	120	6	4			110

Питання для самоконтролю (самостійна робота)

1.Устав підприємства, його значення
2.Баланс робочого часу, його значення.
3.Шляхи підвищення продуктивності праці.
4.Заробітна плата на конкретних підприємствах (приклади)
5.Шляхи покращання використання основних фондів.
6.Шляхи прискорення оборотних коштів.
7.Впливання економічних ситуацій на обсяг інвестицій.

8.Шляхи покращання використання показників виробничої потужності.
9.Основні розділи виробничої програми.
10.Методи вивчення витрат робочого часу.
11.Шляхи зниження витрат на виробництво продукції.
12.Основні принципи ціноутворення.
13.Шляхи збільшення прибутку на підприємстві

14. Розподіл прибутку на промисловому підприємстві.

15. Структура фінансового плану.

16.Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств.
17. Зовнішнє середовище діяльності підприємства.
18.Сучасна система управління персоналом підприємства.
19.Оцінка персоналу як важливий елемент системи управління трудовим колективом.
20. Зарубіжний досвід формування та ефективного використання трудового потенціалу підприємства.
21.Ефективність відтворення та використання основних фондів.
22.Ефективність використання оборотних коштів підприємства.
23. Шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів.
24. Залучення іноземних інвестицій для розвитку та посилення ефективності діяльності підприємств.
25. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.
26. Значення виробничої програми у діяльності підприємства.
27.Оцінка ефективності спеціалізації і кооперування виробництва.
28.Організаційно – економічне управління технічним розвитком підприємства.
29.Основні напрями науково –технічного прогресу в умовах ринкової економіки.
30.Планування собівартості продукції підприємства.
31.Державний нагляд за якістю продукції та внутрішньовиробничий технічний контроль
32. Маркетингова діяльність і формування програми випуску продукції
33.Чинники зростання ефективності виробництва.

34.Оцінка фінансово – економічного стану підприємства

Рекомендована література

Базова

1. Тюріна Н.М. Карвацка. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 408 с.
2. Іванова, Валентина Василівна. Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник / В. В. Іванова. - Суми : Університетська книга, 2011. - 443 с.

3. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. пос. / А. В. Череп А.В.Сучков.-К.:Кондор,2011.-334с.
4. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. пос./В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 304 с.
5. Економіка підприємств: підр. / Ф. В. Горбонос - К. : Знання, 2010. - 463с.
6. Гетьман О. О. Економіка підприємства: навч. пос. / О.О. Гетьман, В. М. Шаповал. - 2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 488 с.
7. Хмурова В.В. Менеджмент підприємницької дяльності: навч. посібник. /Київ. нац. ун-т технол.та дизайну. -К.: Центр учбової літ..2013. - 284с.
8. Хомяков В. І. Потенціал і розвиток підприємства: навч. пос. / В. І. Хомяков, В. М. Бєлінська, О. В. Федоренко. - К.: Кондор, 2011. - 432 с.
9. Джур О.Є. Економіка високотехнологічних підприємств: навч. пос. /Дніпропетровський нац. ун-т ім. О. Гончара. -Дн-ськ: Арт-Прес, 2010. -319 с.
10. Довбенко В. І. Потенціал і розвиток підприємства: навч.пос./ В. І. Довбенко, В. М. Мельник. - Львів : Львівська політехніка, 2010. - 232 с.
11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. пос. / за ред. Ю.Г. Козака. – 3 - тє вид., перероб. та доп. - К.: Центр уч. літ. 2010.-288с.
12. Економіка підприємства : підручник для вищої школи / за заг. ред. Л. Г. Мельника. - Суми: Університетська книга, 2012. - 864 с.
13. Рульєв, В. А. Управління персоналом : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич, - К.: Кондор, 2013.309с.
14. Кавун С.В. Економічна безпека підприємства: інформаційний аспект [Текст]: монографія / С.В. Кавун. - Харків: Щедра садиба плюс, 2014. - 311 с.